

Sensorische filtering en de neiging op met angst/ zorgen maken te reageren bij mensen met psychotische symptomen.

Gepubliceerd: 01-02-2012 Laatste bijgewerkt: 02-05-2024

De vraag die wij onderzoeken: Is er een relatie tussen de neiging om je sneller gespannen te voelen/ je zorgen te maken en het verwerken van informatie in de hersenen bij mensen met hoogrisico symptomen en controle personen en de mogelijke invloed...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON36333

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

sensorische filtering, trait anxiety en psychotische symptomen.

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

geestesziekte met hallucinaties en wanen, psychotische stoornis

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Academisch Medisch Centrum

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: inhibitie bij voortoon, neiging op met angst te reageren, psychotische symptomen, sensorische filtering

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De neiging om met angst/ zorgen maken te reageren wordt gemeten met de Zelfbeoordelingsvragenlijst (ZBV, van der Ploeg, 2000) en de Behavioral Inhibition Scale/ Behavioral Activation Scale (BIS, Franken, 2002).

Sensorische filtering wordt gemeten met prepulse inhibitie van de gehoor-startle-reflex door de electro myografische opname van de orbicularis oculi spier via elektroden op de huid.

Secundaire uitkomstmaten

Mogelijke invloeden van leeftijd, vrouwelijke hormonale cyclus, medicatie en rookgedrag wordt bepaald door de lijst met demografische gegevens die bij de deelnemers worden afgenomen. Bij vrouwen wordt ook bloed afgenomen om estradiol- en progesteronspiegel te bepalen.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Uit onderzoek is eerder gebleken dat bij veel mensen die ultra hoogrisico symptomen op een psychose hebben (gehad) of psychotisch zijn geweest, het verwerken van informatie in de hersenen minder soepel verloopt. Eén vorm van informatieverwerking is het reageren op felle geluidsprikkels (een piep). De schrikreactie (het dichtknijpen van de ogen) op zo'n piep kan gemeten worden aan de huid rond de ogen. Uit onderzoek is gebleken dat wanneer er kort voor de piep een zachtere piep wordt afgespeeld, mensen gemiddeld veel minder heftig reageren. De gedachte is dat de eerste piep waarschuwt voor de tweede piep die daardoor een minder grote schrikreactie oplevert. In eerdere onderzoeken is

gevonden dat mensen met ultra hoogrisico symptomen op psychose of psychotisch zijn gweest minder afname hebben van de schrikreactie dan mensen die normaal risico hebben op een psychose (controles).

Wat onduidelijk is, is of de neiging om je sneller gespannen te voelen/ je zorgen te maken samenhangt met deze informatieverwerking. Het idee is dat deze neiging, tot zorgen maken/ gespannen voelen, die per persoon verschilt, van invloed is op het reageren op piepjes. Wanneer dit inderdaad van invloed is op de informatieverwerking kunnen er wellicht behandelmogelijkheden gevonden worden om de informatieverwerking te optimaliseren.

Doel van het onderzoek

De vraag die wij onderzoeken: Is er een relatie tussen de neiging om je sneller gespannen te voelen/ je zorgen te maken en het verwerken van informatie in de hersenen bij mensen met hoogrisico symptomen en controle personen en de mogelijke invloed van de neiging om je sneller gespannen te voelen/ je zorgen te maken.

Onderzoekopzet

Het is een crosssectioneel onderzoek met 3 gescheiden onderzoeksgroepen. De eerste groep bestaat uit 40 Personen die geen voorgaande psychotische episode hebben meegemaakt langer dan 1 week. Daarboven valt de persoon in één van de volgende groepen: 1. familiair risico en een verminderd functioneren van 30 punten of meer op de Global Assessment of Functioning (GAF) 2. Verzwakte psychotische symptomen; de aanwezigheid van tenminste één van de ultra hoog risico symptomen afgenomen met het Gestructureerde Interview voor Prodormale Symptomen (SIPS): een score tussen 3 en 5 op de positieve symptomen geeft verzwakte psychotische symptomen weer en een score van 6 geeft een psychotische staat aan. leeftijd 18-30

De tweede groep bestaat uit 40 patiënten met een recent ontwikkelde psychotische stoornis, die wel/ geen medicatie gebruiken, leeftijd 18-30

De derde groep bestaat uit 40 gezonder controles zonder familiegeschiedenis voor psychose, leeftijd 18-30

Bij binnenkomst krijgen deelnemers een aantal vragen van de onderzoeker. Dit gaat o.a. over koffiegebruik, roken, medicatie en wanneer de deelnemer een vrouw is over de menstruele cyclus. Ook word de deelnemer gevraagd het toestemmingsformulier (zie verderop) te ondertekenen. Daarnaast wordt hij/ zij gevraagd twee lijsten met vragen te beantwoorden over hoe hij/ zij in het algemeen de neiging heeft om zich zorgen te maken of gespannen te voelen. Vervolgens begint het daadwerkelijke onderzoek.

Allereerst zal de deelnemer 3 elektroden opgeplakt krijgen. Twee rond het rechteroog en één op het bot achter het oor. Hiervoor wordt, op de plek waar de elektroden komen, de huid schoon gemaakt. Vervolgens krijg hij/ zij een koptelefoon op en wordt hij/ zij gevraagd rustig voor zich uit te kijken en zich te ontspannen. De deelnemer krijgt gedurende de eerste 5 minuten alleen

maar ruis te horen om te wennen. Vervolgens starten de piepjes al dan niet voorafgegaan door een (niet hoorbare) toon. De deelnemer hoeft verder niks te doen, de computer registreert de schrikreacties. Na 36 piepjes is het onderzoek afgerond en kan de deelnemer, na het verwijderen van de elektroden, gewoon weer naar huis. Vrouwen worden vragen gesteld over de hormonale cyclus en er wordt eenmalig bloed afgenomen om estradiol en progesteron spiegel te bepalen. De deelnemer is in ongeveer 25 minuten klaar.

Inschatting van belasting en risico

deelnemers worden gevraagd om 20 minuten beschikbaar te stellen om vragenlijst in te vullen en Prepulse Inhibitie ondergaan. Het harde geluid dat de schrikreactie op gang brengt wordt door sommige mensen als onprettig beschreven maar nooit als pijnlijk.

Contactpersonen

Publiek

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 5
1105 AZ Amsterdam
NL

Wetenschappelijk

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 5
1105 AZ Amsterdam
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Personen die geen voorgaande psychotische episode hebben meegemaakt langer dan 1 week. Daarboven valt de persoon in één van de volgende groepen: 1. familiair risico en een verminderd functioneren van 30 punten of meer op de Global Assessment of Functioning (GAF) 2. Verzwakte psychotische symptomen; de aanwezigheid van tenminste één van de ultra hoog risico symptomen afgenomen met het Gestructureerde Interview voor Prodormale Symptomen (SIPS): een score tussen 3 en 5 op de positieve symptomen geeft verzwakte psychotische symptomen weer en een score van 6 geeft een psychotische staat aan. leeftijd 18-30

- b. patiënten met een recent ontwikkelde psychotische stoornis, leeftijd 18-30
- c. deelnemers zonder familiegeschiedenis voor psychose, leeftijd 18-30

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

exclusies criterium voor controlegroep: psychose in familie anamnese.
psychotische symptomen ten gevolge van een organische oorzakelijke factor

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-03-2010
Aantal proefpersonen: 120
Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO
Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL31373.018.10